

Biblioteka prezentuje cykl WAŻNE POSTACI TARNOWA I REGIONU

Ignacy Łukasiewicz
w 200 rocznicę urodzin

-
- ▶ Ignacy Łukasiewicz to konstruktor pierwszej na świecie lampy naftowej. Polski naukowiec, aptekarz, społecznik.
 - ▶ Urodził się 23 marca 1822 r. w Zadusznikach (obecny powiat mielecki).

Młodość i edukacja

- ▶ Pochodził ze zubożałej rodziny szlacheckiej, miał czwórkę rodzeństwa. Jego ojciec uczestniczył w powstaniu kościuszkowskim. Gdy Ignacy miał kilka lat, rodzina przeniosta się do Rzeszowa, gdzie zaczął naukę w popijarskim gimnazjum. W 1836 r. Łukasiewicz zaczął pracować jako pomocnik aptekarski najpierw w Łańcucie, a pięć lat później w Rzeszowie. W tym czasie, dzięki pracy w aptece, poszerzał swoją wiedzę z zakresu chemii i farmacji. Po powrocie do rodzinnego miasta zaangażował się też w działalność konspiracyjną i niepodległościową.
- ▶ Został aresztowany i w latach 1846/47 był więziony przez władze austriackie we Lwowie. Przez kilka następnych lat dozór nad nim sprawowała też cesarska policja, uniemożliwiając wyjazd z miasta po zwolnieniu z więzienia. Ignacy rozpoczął pracę w aptece Piotra Mikolascha, dzięki jego protekcji mógł wyjechać na studia do Krakowa. Dyplom otrzymał jednak w Wiedniu w 1852 roku.

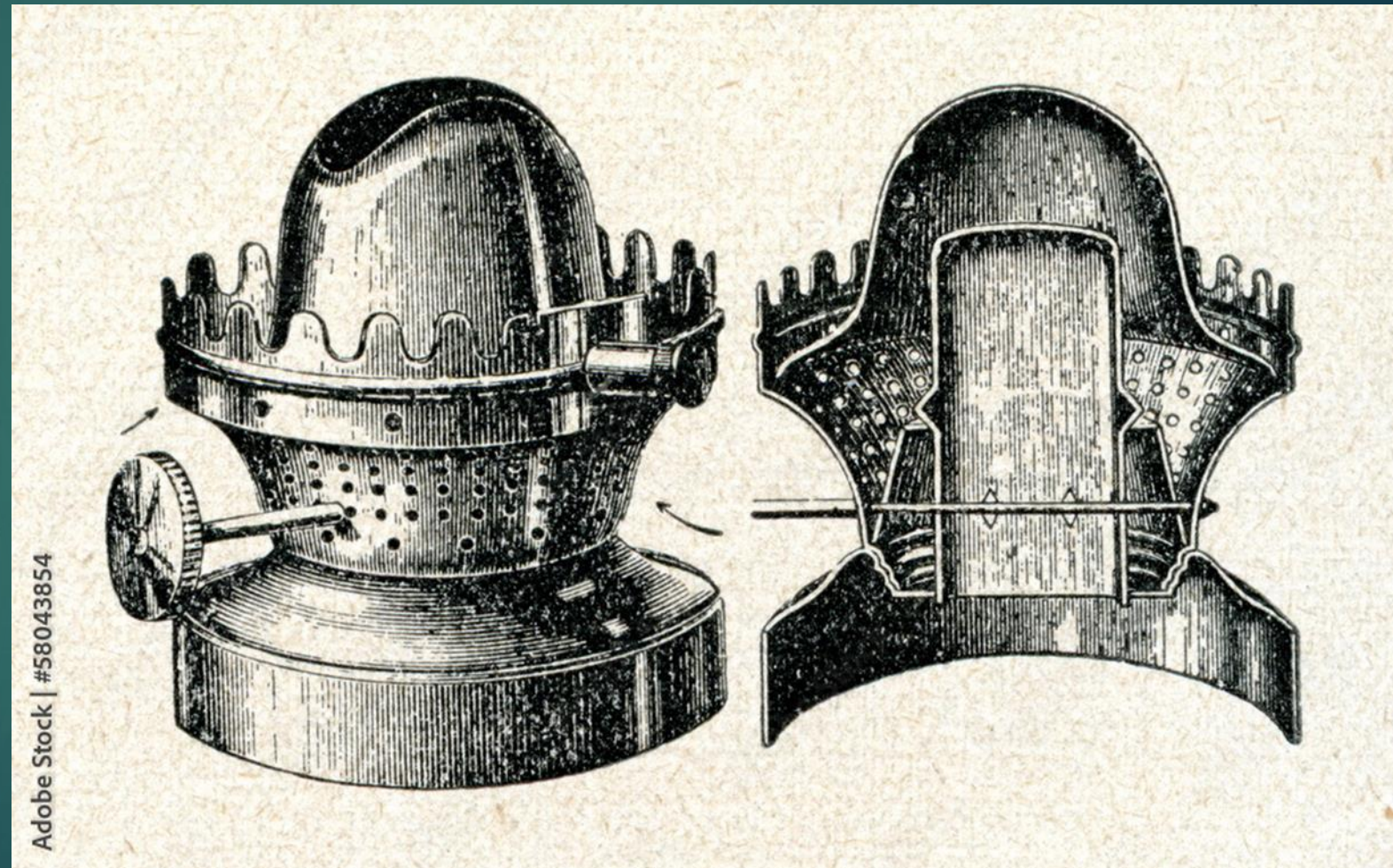
Pierwsza lampa naftowa

- ▶ W tym samym roku Łukasiewicz wraz ze swoim współpracownikiem, na polecenie Mikolascha rozpoczęli prace nad wykorzystaniem ropy naftowej. Badania pod kątem wykorzystania produktów w farmacji nie powiodły się, ale za pomocą destylacji frakcjonowanej mężczyźni otrzymali naftę, wykorzystaną potem jako źródło światła w lampie skonstruowanej przez Ignacego. Pierwsza jej wersja rozświetliła okno lwowskiej apteki w 1853 r. 31 lipca tego samego roku wykorzystanie lamp naftowych umożliwiło wykonanie pilnej nocnej operacji w szpitalu na Łyczakowie. W tym samym czasie Łukasiewicz badał tereny roponośne na Podkarpaciu (ówczesnej Galicji), które umożliwiłyby rozpowszechnienie wynalazku na szerszą skalę.

► Pierwsza
uliczna
lampa
naftowa –
Gorlice

Palnik do lampy naftowej z płaskim knotem

Kopalnie ropy naftowej

- ▶ Na początku 1854 r. Łukasiewicz przeniósł się do Gorlic, gdzie jeszcze w tym samym roku zapłonęła pierwsza na świecie uliczna lampa naftowa. Na tamtych terenach sama ropa wykorzystywana była do różnych celów już od dawna. Pozyskiwano ją wykopując płytkie doły i oddzielając od wód gruntowych. Razem ze współnikami, Ignacy założył pierwszą kopalnię ropy naftowej w Bóbrce k. Krosna, gdzie zaczęto wydobywać ją do celów przemysłowych. Kopalnia działa do dziś, na jej terenie znajduje się również muzeum. Kolejno powstawały też destylarnie ropy w Ułaszowicach, Klęczanach czy Chorkówce – majątku Łukasiewicza. Mimo pożarów jakie niszczyły zakłady, przedsiębiorca nie zrażał się i otwierał kolejne destylarnie. Produkowana w nich była nie tylko nafta, ale też inne pochodne ropy takie jak smary, oleje czy asfalt.

Skansen Przemysłu Naftowego Magdalena w Gorlicach

Działalność społeczna Łukasiewicza

- ▶ Ignacy oprócz działań biznesowych był też aktywnym społecznikiem. W jego przedsiębiorstwach istniały struktury wspomagające pracowników finansowo i zdrowotnie. Wspierał także powstanie styczniowe. Łożył również na rozbudowę infrastruktury, szpitali, szkół czy kościołów. Zasiadał w Galicyjskim Sejmie Krajowym, dbając o rozwój regionu, w którym mieszkał. Zależało mu nie tylko na rozpowszechnieniu wiedzy o wydobywaniu ropy, ale też o ochronie lokalnych i krajowych interesów przed obcymi wpływami.

Ławeczka Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach

Życie prywatne i śmierć

- ▶ W 1857 r. ożenił się z Honoratą ze Stacherskich, z którą był spokrewniony, a dwa lata później stracił jedyną córkę, Mariannę. Przypuszczalnie nie pozostało to bez wpływu na jego zdrowie.
- ▶ Zmarł 7 stycznia 1882 r. na zapalenie płuc w rodzinnej Chorkówce, został pochowany na cmentarzu parafialnym w Zręcinie.

Książki o życiu i twórczości Ignacego Łukasiewicza

